

SBMIs remissvar avseende SOU 2025:68 Nya samverkansformer för ökad försörjningsberedskap

SBMI är branschorganisationen för producenter och leverantörer av bergmaterial samt branschens underleverantörer. Föreningen samlar cirka 90 procent av den svenska bergmaterialindustrin. Bergmaterialindustrin producerar årligen ca 100 miljoner ton bergmaterial, och har därmed en essentiell funktion för allt samhällsbyggande.

Inledning

SBMI välkomnar promemorian Byggnads- och reparationsberedskap (SOU 2025:68) och delar uppfattningen att bygg- och anläggningssektorn, och dess materialförsörjning har en avgörande roll för totalförsvaret. SBMI betonar att krossat berg, naturgrus och andra ballastmaterial utgör grunden för byggande, infrastruktur och samhällsberedskap. Tillgång till byggmaterial, särskilt bergmaterial, är en förutsättning för att BRB-organisationen ska kunna fungera i praktiken.

Sammanfattning

SBMI stödjer utredningens förslag att etablera en ny byggnads- och reparationsberedskap (BRB) inom ramen för den nya beredskapssektorn för industri, bygg och handel. För att denna ska bli effektiv krävs att materialförsörjningen, och särskilt den regionala försörjningen av bergmaterial, integreras i planeringen från början. SBMI vill särskilt framhålla fyra prioriterade områden som bör beaktas vid genomförandet av förslagen:

1. Bergmaterialförsörjningen ska erkännas som en samhällskritisk funktion inom BRB.
2. Regionala bergmaterialförsörjningsanalyser och bergmaterialförsörjningsplaner behöver utvecklas under SGU:s och länsstyrelsernas ansvar.
3. SGU och Boverket bör ges operativa roller som beredskapsmyndigheter med ansvar för försörjningsanalyser och försörjningsplaner av byggmaterial.
4. Samverkan med näringslivet bör regleras som ett krav på BRB-kansliet, inte en möjlighet.

SBMIs synpunkter

1. Bergmaterialförsörjningen, en samhällskritisk funktion i BRB

Utredningen lyfter behovet av att bygga upp en ny organisation för byggnads- och reparationsberedskap (BRB). SBMI stödjer detta och vill betona att en fungerande BRB förutsätter tillgång till bergmaterial. Bergmaterial är tunga, lokala produkter som inte kan importeras i tillräcklig mängd under en kris. Försörjningen bör därför uttryckligen pekas ut som en samhällskritisk funktion inom BRB:s mandat.

2. Regional planering och ansvar för länsstyrelserna

SBMI delar utredningens bedömning att länsstyrelserna ska ha en sammanhållande roll inom det civila försvaret. För att detta ska fungera i praktiken behöver länsstyrelserna ges ett konkret uppdrag att ta fram regionala bergmaterialförsörjningsanalyser och planer, som identifierar behov, resurser och sårbarheter. Dessa planer ska kopplas till fysisk planering, transportinfrastruktur och civilområdenas beredskap. Det stärker både vardagsförsörjningen och totalförsvarets robusthet.

3. SGU:s och Boverkets roller som beredskapsmyndigheter

SBMI stödjer att SGU och Boverket utses till totalförsvarsmyndigheter och får centrala roller inom den nya beredskapssektorn industri, bygg och handel. SGU:s kunskap om geologiska resurser och Boverkets ansvar för byggmaterialförsörjning kompletterar varandra. SBMI föreslår att deras uppdrag utökas till att omfatta utvecklingen av ett nationellt system för försörjningsanalyser av byggmaterial, i nära samverkan med näringslivet och länsstyrelserna. Boverkets påbörjade arbete med byggmaterialanalyser bör ges en tydlig koppling till SGU:s kunskapsunderlag.

4. Samverkan med näringslivet och försörjningsberedskapsavtal

SBMI instämmer i utredningens förslag att BRB ska baseras på samverkan mellan myndigheter och näringsliv, men anser att formuleringen behöver skärpas. BRB-kansliet ska, inte bör, samverka med näringslivet. Bergmaterialindustrin är en central del av försörjningskedjan och bör inkluderas i övningar, planering och analysarbete. SBMI stödjer införandet av frivilliga försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) med tydliga incitament och ersättningsprinciper.

Avslutande kommentarer

SBMI anser att promemorians förslag är ett viktigt steg mot att bygga upp ett civilt försvar som omfattar hela samhällsbyggnadssektorn. För att byggnads- och reparationsberedskapen ska fungera i praktiken krävs dock att planeringen tar sin utgångspunkt i dagens förutsättningar. Det som inte fungerar i dagens vardag kan inte förväntas fungera i en krissituation.

Genom att integrera regionala bergmaterialförsörjningsanalyser i BRB:s planering, stärka SGU:s och Boverkets roller, samt etablera tydliga regionala planer och samverkan med industrin, kan Sverige bygga en motståndskraftig grund för framtidens totalförvar.

En fungerande bergmaterialförsörjning i alla Sveriges regioner är en viktig del av försörjningsberedskapen. En framtida Byggnads- och reparationsberedskap utan bergmaterialförsörjning är som en brandkår utan vatten.

I övriga delar ansluter SBMI till remissvaret från Byggmaterialindustrierna, där SBMI Ingår.

/

Mårten Sohlman
vd SBMI
marten.sohlman@sbmi.se